

Gran Hotel de Londres

HOTEL DE PRIMER ORDRE

Habitacions amb telèfon urbà i interurbà :: Habitacions amb bany, dutxes i telèfon

Dr. S. GIL VERNET

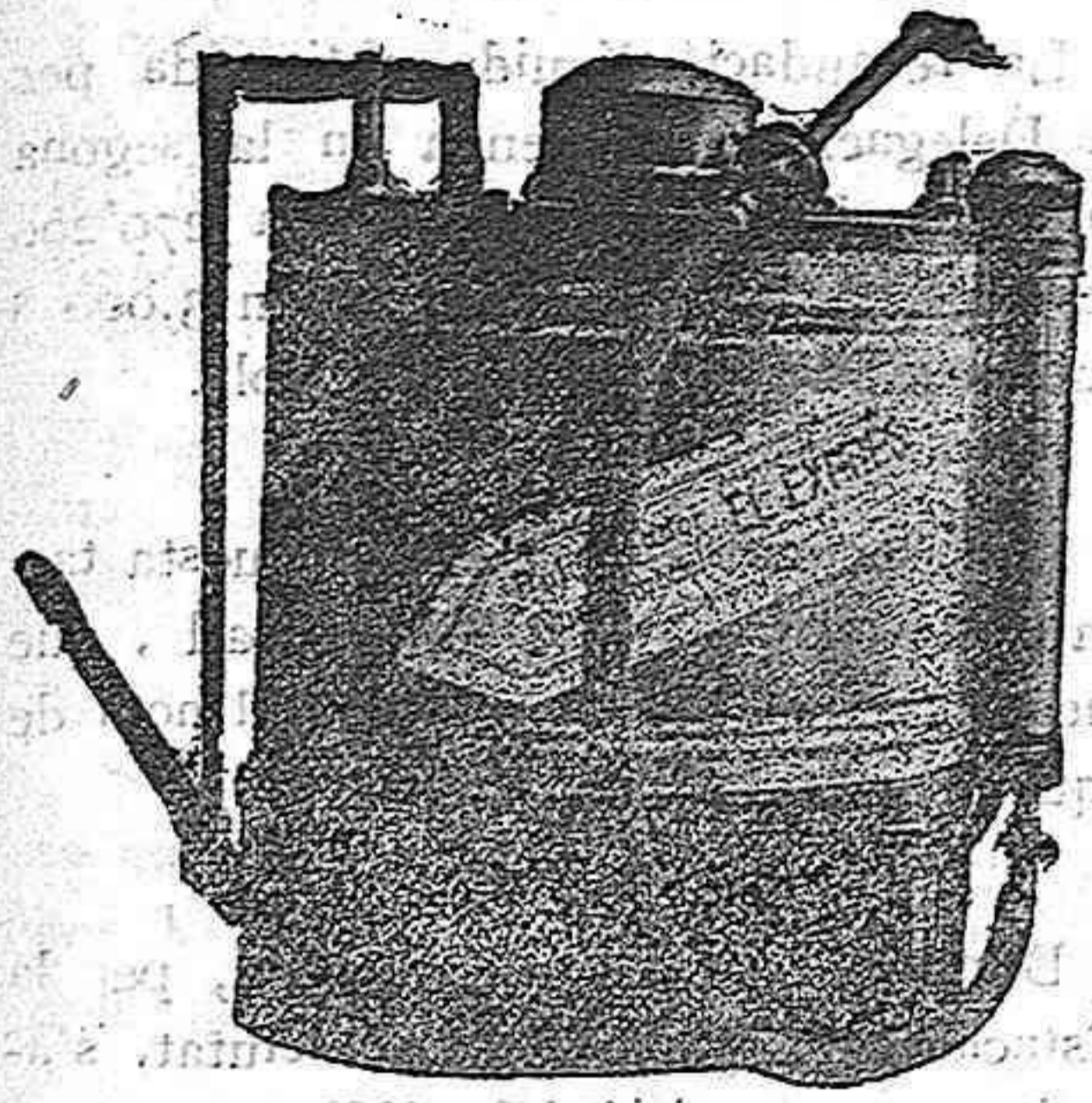
METGE-CIRURGIÀ DE L'HOSPITAL DE STA. CREU.-EX PREPARADOR ANATÒMIC PER OPOSICIÓ DE LA FACULTAT DE MEDICINA

CIRURGIÀ :: MATRIU :: VIES URINÀRIES

ESPECIALITAT EN LA CURACIÓ DE LES HERNIES

Consulta de 6 a 9

BARCELONA.-Carrer Nou de Sant Francesc, 5, pral.-BARCELONA

Novíssim aparell para Sulfatar

Construit de COURE ROIG

El que reuneix totes les ventatges de senzillesa en el mecanisme, resistència en el material i construcció esmerada

VEURE'LS ADQUIRIR-LO

Per a proves i detalls al seu constructor

JAUME SAGARRA, Sant Joan, 12 i 14-REUS

VENDA I ARREGLO DE TOTS ELS SISTEMES

GLOSES A UN LLIBRE

A posta de "El Nacionalismo Catalán"

EL CATALANISME, DOCTRINA CIENTÍFICA.—A tanta plenitud han arribat, a Catalunya, els ideals nacionalistes, que ja són possibles llibres científics sobre el Catalanisme. Amb aquest caràcter se'ns presenta la darrera obra d'En Rovira i Virgili, «El Nacionalismo Catalán». Fins aquí, les aspiracions del nacionalisme català tenien llurs expositors i teoritzants, mes encara no tenien llur historiador, sobre tot un historiador que raonadament les presentés com un fet natural i fatal; i n'estudiés tots els matisos des d'un punt de mira elevat.

No és el nacionalisme català un fet a part i isolat, una excepció. Ben clarament ho remarca En Rovira i Virgili. És un de tants problemes com ha plantejat la moderna ideologia del liberalisme, que poc a poc penetra en tots els pobles de la terra. Tant mateix, si la eclosió de tants de nacionalismes és conseqüència del revolt produït en el moment del triomf de la Revolució Francesa, era també que aitals problemes covaven des dels temps mitgevals, durant els quals es formaren i consolidaren la majoria de les nacionalitats avui dia existents.

De la estratificació de les patries naturals i del llevat de la Revolució Francesa, n'ha resultat una serie de fets experimentals, que ja avui poden ordenar-se científicament. En aquest sentit, «El Nacionalismo Catalán» és un capítol més de la obra capdal d'En Rovira i Virgili, «Historia dels Moviments Nacionalistes», per quan exposa la substància de la esmentada estratificació, del que es refereix a la patria catalana, i el desenrotllament que la aspiració catalana de lliberació ha pres fins als temps actuals.

Eixes aspiracions reben des de fa anys la consagració d'ats i magnífics exemples. Si a Catalunya es diu actual-

ment «Catalunya pels Catalans», a Amèrica, Monroe va dir: «Amèrica pels americans». Avui, Wilson, el profeta, reclama la necessitat de que la vella Europa apliqui el principi de Monroe a totes les patries, i la encamini vers una realitat justa i ideal. És que les teories ja comencen a devallar a la pràctica. El nacionalisme s'encamina vers el triomf. El nacionalisme comença a ésser cosa viva viable. És ja una serie de fenòmens encadenats. Trobar aquests encadenaments, presentar-los al mètode, vet-aquí una tasca no sols de historiador, sino de biòleg. I En Rovira i Virgili és, per ara, el primer biòleg del Catalanisme.

EL GIBELINISME CATALÀ.—El nostre individualisme, que massa sovint té apariències barbàriques, si ens ha fet molt mal en el transcurs de la historia, ha produït en el caràcter català una molt apreciable qualitat: la de fer-lo ésser fervent aïmant de la llibertat. Quan els Papes eren representació de l'imperialisme romà, Catalunya era enemiga dels Papes. El seu individualisme repugnava a ésser una colonia del Pontificat. Aquest son gibelinisme s'ha continuat a través dels temps. Tot el segle XIX ha sigut a Catalunya, un segle gibelí. En la batalla de Muret, els catalans no es donaren pas per vençuts. Allí es condemnà la expansió continental de Catalunya, pero l'esperit del vençut ha regit després el món. En Rovira i Virgili fa una afirmació que convé repetir, per a que la escoltin els qui blasmen al Catalanisme d'ésser retrògrade: «Jamai en la Catalunya nacional no hi hagué tendències a la teocracia. En mig de la religiositat de la época, i sens que hi manquessin les manifestacions de la superstició popular i les persecucions per motius de fe, propies d'aquell temps, Catalunya fou un poble lliberal, tolerant, poc donat als extrems del fanatisme i de la exacerbació religiosa.

Diguem-ho altrement. Catalunya fou la menys migeval de les nacions de la Edat Mitjana, la que més s'apropà al regisme constitucionalista dels temps moderns, la que més s'avencà a la civilitza-

ció actual. I això per son individualisme, per son gibelinisme. Això per son sentit polític, plé de seny i de interès pràctic. Això per virtut de la avara povertat que com un estigma s'ens llençà al front.

EL PANCATALANISME.—En Rovira i Virgili intitula la tercera part de la seva obra: «El Pancatalanismo». La paraula, llençada al públic fa sols un parell d'anys per un dels nostres novel·listes, ha fet fortuna. Ja no la discuteixen en les penyes d'ateneu. Ja no sorprén. Ja no espanta. Seguint la definició d'En Foullé, ja devé una paraula-força. En Rovira i Virgili l'aplica amb molt de seny a les tendències unificadores de tots els països de llengua catalana, és a dir, a tota la Catalunya natural. Ja no hi ha, espiritualment, valencians ni mallorquins, així a seques, sino Catalans de València, Catalans de Mallorca, Valencianisme, mallorquisme, rossellonisme, catalanisme, tots ells sumats donen per resultat el Pancatalanisme. El Pancatalanisme és el pas natural per a anar al futur Iberisme que veslumaren Maragall i Oliveira Martins i que fins ha proclamat l'Unamuno. L'Iberisme no serà mai viable en tant que cada llengua ibèrica no es presenti com integrant una força nacionalitat. Mentre els valencians no siguin catalans de València i els mallorquins no siguin catalans de Mallorca, els ciutadans de parla catalana no podran ésser catalans de la Iberia.

Vet-aquí el Pancatalanisme dintre de casa. Mes hi ha un radi d'acció més ample en la esfera del Pancatalanisme: i és la necessitat de que aqueixa personalitat catalana, que tant d'interès tenim tots en fer respectar a la Península, sigui degudament coneguda en el comerç espiritual del món. No és sols dintre la familia ibèrica, que ha de viure la nacionalitat catalana, sino dintre la Societat Universal de les Nacions. I vers eixa Societat ha de tendir el Pancatalanisme, com a doctrina de la integritat catalana primerament, i com a doctrina d'universalització després. Que de res li servi-
a Catalunya la seva unitat completa, si no fos un tot lliure i solvent dintre la varietat de totes les altres patries del món.

X. X.

LA GUERRA

RESUM DE LES OPERACIONS

El corresposal de l'Agència Reuter en el front occidental diu que les forces britàniques han emprés un violent atac per ambdues vores del Scarpa, i han avengeat amb direcció a Fresnoy, Cerisy i Billecourt, sense que's pugui precisar encara l'alcanç del nou moviment.

Els partes oficials anglesos es limiten a dir que les tropes britàniques han pres ja nombrosos i importants posicions enemigues i continuen el seu avenç.

En la Champanya els francesos han rebutjat uns contraatacs enemics en les altures al sur de la carretera de Beine a Moronvillers; i en la vora esquerra del Mosa han penetrat en les trinxeres alemanyes del bosc Avocourt.

En ls demés fronts de batalla no hi ha hagut canvi d'importancia.

AMERICA EN EL CONFLICTE

Diuen de Washington que'l ministre d'Hisenda ha demanat al Congrés ampli els poders contra riscos de guerra, a fi d'incloure en ells als oficials de la marina mercant fins 5.000 dòlars, i establir indemnitzacions per als ferits.

Els armadors tindran que assegurar la vida de tots els homes que forimen part de les tripulacions de llurs vaixells.

En la conferencia al-liada que se celebrà ans d'ahir en el ministeri d'Estat, i a la que assistiren els senyors Lansing i Balfour, s'acordà que en aquesta setmana se presenti al Congrés un projecte de llei concedint amplis poders a Mr. Wilson per a intervindre i limitar les exportacions americanes.

Lord Percy, del departament de Comerç exterior britànic, manifestà que la principal qüestió per a assegurar l'avitualment dels aliats és la del tonelatge que'ls Estats Units poden posar a disposició d'aquells per a remeiar lo més aviat possible els estragos que causen els submarins.

De Buenos Aires telegraffen que el Govern argentí ha rebut una nota alemanya lamentant el torpedejament del «Monte Protegido», que per haver sortit de Pernambuco el 31 de març ignorava les noves mesures d'Alemanya, i, per lo tant, el Govern imperial està disposat a reparar els danys causats.

Ademés, el ministre d'Alemanya a Buenos Aires ha entregat al ministre de Negocis estrangers una nota declarant

que en la primera ocasió que's presenti la esquadra imperial saludarà en demostració de respecte el pabelló argentí.

EN ELS IMPERIS CENTRALS

Segons un telegrama de Viena a la «Gaceta de Francofort», les manifestacions pacifistes organitzades pels socialistes el dia 1.º de maig han tingut el major èxit.

Els obrers i les classes mitges assistiren a dites manifestacions en totes les ciutats d'Àustria.

De Budapest diuen al mateix període que en els mitings del Primer de Maig es discutí la qüestió de la pau i la reforma electoral.

El comte de Tisza fou durament censurat per sa actitud hostil a dita reforma; pero els oradors coincidiren en que sols després del concert de la pau serà possible establir un règim democràtic.

Des de Berna diuen que l'Associació pangermanista tracta de influir en els pròxims debats del Reichstag, mitjant-sant la proposició que dirigeix a les Agrupacions locals que d'ella dependeixen, amb el propòsit d'agitar a la opinió pública.

L'Associació pangermanista califica la pau sense anexions i sense indemnitzacions com la pitjor desdita que pot ocórrer, i com un empobriment complet del poble alemany, i per a combatre aquesta idea aconsella a sos representants organitzin en totes parts reunions públiques. «Es necessari—diu la Associació—que el canceller prengui la iniciativa en aquest punt i que el poble alemany dicti sa voluntat de pau per la victòria.»

De Ginebra diuen que, segons el *Munchener Post*, el racionament a Alemanya per a la setmana actual és el següent:

Pa, tres lliures; els obrers ocupats en treballs penosos tindran un suplement de dos lliures i mitja; carn, 250 grams, més altres 250 grams per a compensar la disminució de pa; els obrers abans senyalats tindran un suplement de cent grams de carn i 250 grams de salxixa; grassa, 75 grams, suplement de 25 a 40 grams per als obrers especials; formatge, 125 grams; suplement de 200 grams per als obrers; llet, un quart de litre, si en queda després de distribuir-se a les dones embragades i als vells, a quins se senyala d'un quart a mig de litre; patates, una lliura i tres quarts, llegums, sis lliures; ous, un per setmana.

NOTÍCIES VARIES

L'*Eco Belga* diu que han tornat a realitzar-se les deportacions de la provincia de Mons. Els deportats ara són en sa majoria joves perteneixents a les classes més acomodades.

Un radiograma de Nauen diu que en la nit del 2 al 3 de maig fou enfonsat el

front a la costa de Flandes per forces exploradores alemanyes un torpede anglès que portava motor de gasolina.

I un parte oficial de l'Almirallat britànic comunica que el transport «Arcadiaz», amb tropes a bordo, fou torpedejat i enfonsat per un submarí en el Mediterrà oriental. S'ofegaren 19 oficials, 214 soldats i 36 tripulants.

Més de la Constitució de la Diputació

Ni republicana ni nacionalista

Per molt que s'hi empenyin els orguens del possibilisme local, «Las Circunstancias» i «El Consecuente», no convencerán a ningú de que la Diputació s'hagi constituït republicanesment, que diuen ells. Respecte a lo manifestat pel primer dels citats periòdics entorn de la constitució de la Diputació, ja ho comentàvem ahir, demostrant la falsedat de les seves asseveracions i l'acomodatisme dels possibilistes sempre disposats a arrimar-se al sol que més calenta. Sols ens manca avui recullir ço que afirma «El Consecuente», quin periòdic és una mena de torna de «Las Circunstancias», i posar-ho en parangó precisament amb quelcom que diu «La Veu de Catalunya» a propòsit també de la constitució de la Diputació tarragonina, o més concretament de l'elecció de son nou president.

Afirma «El Consecuente» que «La provincia de Tarragona ha logrado de nuevo el alto honor de constituir la Diputación provincial con mayoría republicana». Això de la majoria republicana no és cert, per quant han hagut de comptar els titulats republicans amb els DOS ÚNICS DIPUTATS REGIONALISTES, als qui han hagut de donar dos càrrecs importants com són els de vis-president i secretari de la Diputació.

Però «El Consecuente» no's para en barres, i no sols per a res fa esment dels dos diputats regionalistes, mercès als quals els seus amics i altres titulats republicans de diferents matges, s'acaben de constituir en majoria a la Diputació, sinó que fantasieja sobre les conseqüències polítiques d'aquest fet, vaticina el *retiro definitivo*, junt amb nosaltres, dels *lligueros* o *jesuites de la Lliga* —és el llenguatge— als qui, com a nosaltres, insulta i dirigeix quatre fàstics i qualifica de *SERARATISTAS*!!!

«Cria cuervos...» I ara vé com l'anell al dit recollir ço que diu «La Veu de Catalunya», en son article d'ahir «Els dos presidents», dedicat a enaltir la personalitat dels presidents de les Diputacions de Barcelona i Girona. Diu en un incís: «La Veu...»

«A les darreres eleccions començà l'èxode de la catalaníssima, de la clàssica Tarragona envers el nacionalisme eficient, indefectible, i voltat com la deïtad tutelera de la ciutat romana, de paneres de fruits ja coneguts.»

I afegeix més avall el diari regionalista:

«La vida catalana, però, trobarà així mateix valuosos fonaments per les seves millors actuacions als cossos provincials de Tarragona i Lleida. I ens és plaent acabar aquestes ratlles congratulant-nos que a la Diputació de Tarragona haigui escaigut la presidència a persona que, maldament afirmant el republicanisme com a qüestió prèvia, sigui tan provadament i característicament nacionalista com el senyor Mestre».

«La Veu» s'equivoca al donar el nom del nou president de la Diputació de

Tarragona. No és el senyor Mestre, sinó el senyor Lloret l'elegit president. Però ens és igual per al nostre objectiu que no és altre que el de fer constar que en la Diputació de Tarragona no hi ha ni hi hagut potser un home de significació tant catalanista com don Ramón Vidiella, el president del passat bieni, que ara ha cessat. Ningú té l'història del senyor Vidiella, ningú com ell és lo que se'n diu i se'n pot dir un vell catalanista.

De manera que per aquest costat, senyors de «La Veu», la Diputació no hi ha guanyat res amb el canvi i en quant a lo demés ja poden veure com parlen els portaveus dels seus aliats.

De l'Ajuntament

SESSIÓ D'ANS D'AHIR

Baix la presidència de l'alcalde senyor Simó i amb assistència dels regidors senyors Cavallé, Magrimá, Porta, Segimón, Balagué, Pijoan, Clivillés, Mass, Casagualda, Jordana, Rojo, Adserá, Barberá, Bosch, Salvat, Roig, Sardá, Tricaz, Aguadé i López, comença la sessió.

Se dona lectura de l'acta de l'anterior que és aprovada.

Extracte dels Botlletins Oficials de l'última setmana. El núm. 105 publica el reglament per a la circulació d'automòbils. Es llegeix lo que interessa a l'Ajuntament i s'acorda passi a la Comissió.

Comunicació de l'Alcalde-Presidència donant compte d'haver nomenat Inspector de Rondes municipals a don Emili Ciutat Marsal, als efectes de la gratificació consignada en pressupost. Conforme.

Comunicació del senyor arquitecte municipal interessant el nomenament de moço de l'Escola d'Aprenents i de Comers, vagant per renúncia de Josep Gil Martín. El senyor Porta proposa l'urgència per que apropant-se els examens és necessari el nomenament, i, després de declarada l'urgència, diu que podria nomenar-se al que ho desempenya interinament. Així s'acorda.

Dictamen de la Comissió de Foment proposant la concessió de permís a don Joan Gran Gené per a practicar obres de nova planta en la casa núm. 18 del carrer de Sant Lluís. Aprovat.

Dictamen de la Comissió d'Hisenda: Proposant se l'autoritzi per a d'acord amb l'Alcalde sol·licitar i gestionar del Govern les concessions que consideri beneficioses per a l'Ajuntament conforme a la llei d'autoritzacions. Aprovat.

Proposant el nomenament d'una Comissió per a gestionar junt amb les representacions dels Ajuntaments de Tarragona i Valls, de la companyia «Riegos y Fuerzas del Ebro» la concessió del fluï elèctric en les condicions ofertes als municipis de Osca i Lleida. Aprovat i que la Comissió li formi els senyors Balagué, Sagalá i Tricaz;

I proposant la reproducció i ampliació de l'instància reclamant els deutes de l'Estat procedents de béns desamortitzats. Aprovat.

Dictamen de la Comissió de Foment de damunt la taula, presentant el projecte de reglament del Cos de Bombers.

El senyor Roig troba hi manca se senyali el sou que cobraran els bombers.

El senyor Simó li contesta que no s'hi consigna perquè es vol saber abans amb els medis que comptarà la Junta.

Hi intervé el senyor Jordana qui diu que per a poguer-lo posar en pràctica

tot seguit, s'ha suprimit la consignació que ja hi constava.

La presidència ordena la lectura dels sous a percibir pels bombers, i el senyor Roig troba que al conserge se li assigna poc sou.

Acta de subasta, de damunt la taula, sobre adjudicació provisional del remat a favor de don Jaume Sidós Montané del servei de brigada municipal i llimpiesa pública i domiciliària.

El senyor Bosch diu que el seu objecte al fer quedar l'acta de la subasta damunt la taula era per informar-se dels antecedents del senyor Sidós com a contractista de l'Ajuntament. Ara pot afirmar que's tracta d'un senyor que alres vegades ha tingut el servei i no ha complert i aduhc se li tingué que rescindir el contracte. Demana el senyor Bosch en virtut de lo manifestat i amb arregio a la llei, que's consideri incapacitat al senyor Sidós per a poguer contractar amb l'Ajuntament.

El senyor Cavallé manifesta que no és suficient lo manifestat pel senyor Bosch per a formar judici i resoldre la conseqüència. Com que's tracta d'una qüestió de dret—afegeix el senyor Cavallé—proposo que passi a informe de l'advocat assessor de l'Ajuntament.

Així s'acorda.
Distribució de fondos per al corrent mes. Aprovada.

Estat comparatiu del Matader del mes d'abril últim. Enterat.

Liquidació d'obres. Aprovada.

Comptes. Aprovats.

Es llegeix una comunicació del senyor coronel comandant militar convidant a l'Ajuntament a l'acte de la jura de bandera. S'acorda donar les gracies i que hi assisteixin els regidors que vulguin.

El senyor alcalde diu que se li ha apropiat el representant de la societat «Aguas de Reus» per a parlar del retorn del dipòsit de les 7.000 i pico de pessetes, oferint cobrar-les a plaços mitjansant l'acceptació d'unes lletres per l'Ajuntament. Queda autoritzat per a arreglar-ho de conformitat.

La presidència ordena la lectura pel senyor secretari dels datos de Comptaduria, interessats en l'anterior sessió, sobre el cost dels treballs d'esclar la llenya procedent de l'espurg de l'arbrau. Segons aquests datos les factures firmades pel senyor Segimón per dit concepte pugen 350 pessetes, i aquest senyor fa notar que per error de redacció firmà unes factures que corresponien a la Secció de Foment. Demostre el senyor Segimón que la llenya esclada a Casa de la Caritat sols ha costat 269'50 pessetes, i afirma que segons càlculs, la llenya esclada puja de 65 a 70 tonalades; de manera—diu—que ha vingut a costar el treball d'esclar unes 4 pessetes per tonalada, no les 18 que afirmà el senyor López havia costat. I en quant a les 400 pessetes que deia el senyor Salvat que s'haurien estalviat portant-la a la serra, pregunta el senyor Segimón si aital estalvi era possible no havent costat l'esclar-la més que 269'50 pessetes.

El senyor Salvat es fa un embull amb els números, demostrant-li el senyor Segimón com confón les illes britàniques, englobant partides i gastos efectuatats per distints conceptes.

Diu el senyor Segimón: El senyor Salvat engloba lo gastat en l'espurg i trocejament de la llenya en el passeig amb els treballs d'esclar-la. D'aquí la seva confusió i el seu error.

Però el senyor Salvat no vol baixar del burro, i encara que li costa molt dir mitja dotzena de paraules, insisteix en sos tretze cada vegada més desorientat. En vista de que no se l'entén, el senyor

Casagualda li diu que faci una memoria. (Grans rialles).

El senyor Roig les emprén contra el comptador municipal perquè diu que dona datos contradictoris.

Allavors hi intervé el senyor Cavallé qui surt en defensa del senyor comptador, dient que és un funcionari probe i cumplidor del seu dever. El que hi ha—afegeix el senyor Cavallé—és que s'han de sapiguer demanar els datos de Comptaduria, puig és molt fàcil confondre's. Dona el senyor Cavallé unes quantes lliçons de comptabilitat al senyor Roig, que no aprofiten, puig aquest senyor continua xapollejant de peus a la gallega.

Apròla el senyor López al seu company de fatigues i mala intenció senyor Salvat. Com sigui que també pretengui ferho l'incommensurable senyor Sardá, l'interromp el senyor Casagualda diguent li: ¿I la llenya que vosté es va deixar pendre, quant va costar? Aquestes paraules produeixen en el senyor Sardá l'efecte d'un sinapisme. Es gira tot aïrat i vocifera, sortint-li els ulls de les òrbites.

La presidència imposa ordre i per fi s'aprova una proposició del senyor Segimón acordant-se nomenar una Comissió composta d'un representant de cada grup per a la comprovació dels datos a Comptaduria i Depositaria i encarregar als tècnics municipals informin sobre la quantitat de llenya astellada.

El senyor Pijoan proposa que s'autoritzi l'arreglo de les palmeres del passeig de Prósper de Bofarull per administració. Aprovat.

El senyor Tricaz protesta de que es pagui puntualment als metges que fan el servei de la beneficencia gratuïta i no és pagui en canvi a les farmacies que suministren les medicines.

El senyor Magrimá diu que això passa per que els metges cobren per nomina i els farmacéutics per factures i les nòmines es paguen totes a l'hora.

El senyor Adserá fa un prec sobre la cloaca del quartel, que li contesta el senyor Simó.

El senyor Barberá parla de la reorganització del servei de vigilancia i es queixa de que s'hi hagi introduït alguna modificació sense consulta de l'Ajuntament.

L'alcalde li contesta que té caràcter tranzitori.

I s'aixeca la sessió.

En la Sucursal de la Caixa de Pensiones per a la Vellesa i d'Estalvis durant la pròxima setmana se trobará de torn el vocal de sa Junta de Patronat, don Joan Elías.

Saló de Sombreros de Lluïsa Morena

Carrer de Jesús, 12. — Reus
La duenya d'aquest establiment se complau en participar a les senyores, que en ell hi trobaran un extens i variat assortit en sombreros d'alta novetat, adaptació dels últims models de París.

En el programa de pel·lícules que's projectará avui en el Teatre Fortuny, hi figura, entre altres, la magistral producció de 3.000 metres de la marca Tiber Film, de Roma, «Poder Soberano», interpretada per la genial artista Hesperia.

El reste del programa serà tot nou i escullit.

La recaudació líquida obtinguda per la Delegació d'Hisenda en la segona quinzena d'abril, ascendeix a 279'266 pessetes, de les que corresponen 3.000 a quotes militars i 4.895 a alcoholos.

A la societat «La Palma» aquesta tarda s'hi celebrarà l'acostumat ball, que menitzará la banda que porta el nom de aquella entitat.

Durant el passat mes d'abril, per la Estació Enològica d'aquesta ciutat, s'analizaren, a petició del públic, 140 mostres de ví, una de concentrat, 19 de misteles, dos de tãrtres, dos de terra, 8 de sofre, tres de sulfat de coure, una de metabisulfat potàssic, una de superfosfat de calç, dos de sulfat amònic i tres adobaments complexos; es donà tractament per a 8 vins defectuosos i 7 vinyes malaltes i es resolgueren 47 consultes sobre enologia, 75 sobre viticultura, 23 sobre ensenyança, 57 sobre assumptes técnico-comercials, 15 sobre agricultura general, i 18 sobre assumptes diversos.

LA PUBLICIDAD

Se ven a la Plaça de Prim, núm. 3.
Venda de periòdics de J. MARTÍ REUS

Sembla que's rumors de que la Bertini es retira definitivament de l'escena muda, se confirmen.

Els aimants de l'art cinematogràfic perden, de resultar certa la notícia, una de les més genials artistes, quin nom és conegut del món enter.

Transcorregut el plaç senyalat per a que's registradors presentin el corresponent paper de pagos a l'Estat per a reintegre del títul de propietat i drets de pertenençies, sense haver-ho verificat, el senyor governador ha acordat cancelar els expedients de varies mines, declarant-los sense curs i caducats.

Aquest matí, de 9 a 12 es reunirà en sessió pública a les Cases Consistorials la Junta municipal del Cens electoral, per a rebre les proves d'inclusió i exclusió o rectificacions que's presentin a les llistes electorals que han estat exposades als baixos de Cá la Ciutat.

Havent d'adquirir-se per a atencions de l'Hospital militar de Tarragona, durant el mes de juny pròxim, oli vegetal, arroç, sucre, sigrons, pastes, tocín, manteca de tocino, llenya, carbó de cok, carbó vegetal i sabó comú, es convoca a un concurs que tindrà lloc a les deu del dia 28 de l'actual.

Aquest matí jurarà la bandera els reclutes recentment incorporats en el regiment de cavalleria que guarneix aquesta plaça.

Informació

Escola de Viticultura i Enologia de Reus

Observacions Meteorològiques DEL DIA D'AHIR

	A les 9	A les 15	
Baròmetre corregit a 0° ..	751.	750.	
TERMÒMETRE	Màxima Sol... ..	20.	
	Ombra... ..	17.	
	Mínima Sol... ..	9.	
	Ombra... ..	11.	
PSICRÒMETRE	Temperatura sec... ..	18.	17.9
	Hum humit... ..	15.4	14.8
Humitat relativa de l'aire... ..			
Tensió del vapor acuos... ..			
ANEMÒ-Direcció del vent... ..	SE	S	
METRE Velocitat del vent... ..	43.5	58.5	
Pluviòmetre... ..			
Evaporimètr... ..	1.7	3.	
Estat del cel... ..	Núvol	Núvol	

Ahir al matí, a dos quarts de nou, en el carrer del Doctor Robert, cantonada al carrer del Camí de la Selva, un cable elèctric matà un cavall que montava un cabo del regiment de cavalleria de Tarragona, sense que afortunadament el cavaller sofrís cap dany.

El contacte s'establí amb un fil telefònic que uns operaris de la Central estaven instal·lant.

Institut de Bioteràpia i Laboratori Microbiològic Clínic del Dr. A. FRIAS

VACUNACIÓ CONTRA LA

RABIA

La vacunació deu començar abans d'haver transcorregut 10 dies després de la mossegada

Diagnòstic o revelació experimental de la rabia en els animals causants de les mossegades. Anàlisis bio-normals i patològics.—Arraval baix Jesús, 33. Reus

Sense aquesta marca

L'aparell NO és un GRAMÓFON
= CATALEGS GRATIS =

Companyia del Gramófon - SOCIETAT ANÓNIMA ESPANYOLA

Èxit colosal dels célebres artistes
TITTA RUFO I CARUSSO
en discs marca GRAMÓFONO

De venda: R. PERPIÑÀ - Carrer Major, 22 - REUS
Despatx: 24, pral.

Dipòsit de Relotgeria. - Bellotges de butxaca i Desperadors des de 2'90 pessetes.

Banc de Reus de Descomptes i Préstams

Eloguer de Caixes de seguretat per a títuls, documents i objectes preciosos.

Conforme anunciàvem ahir, aquesta tarda en el Teatre Fortuny tindrà lloc la reprisa que les classes i individus de tropa d'aquesta guarnició han decidit donar en agriment al poble de Reus, i per a complaure a un sens fi de famílies que no pogueren assistir a la funció benèfica que se celebrà el passat dimecres, de tant son producte al mateix objecte.

Dita funció està anunciada per a les cinc, i es regirà baix el següent programa: «Las Bandoleras», «El Asistente del Coronel» i «El Banderín de la 4.ª»

Se troba completament restablert de sa enfermetat el metge don Antoni Bages i Carey, qui s'ha encarregat novament de la seva consulta.

El senyor governador civil feu entrega ahir a una comissió d'Espulga de Francolí, composta del senyor rector, alcalde i secretari de l'Ajuntament, de la quantitat de cinc mil pessetes, donades pel Govern per a reparació del pont d'entrada al poble, que amenaça ruïna.

Probablement la setmana entrant arribarà un nou setmanari organen de la Joventut Nacionalista Republicana.

Diuenge passat se celebrà a Pradell, amb assistència de les primeres autoritats i varis professors de nostra ciutat, la inauguració de les noves escoles públiques i la festa de la Mutualitat Escolar.

La festa resultà un èxit. Els nens i nenes de les escoles realitzaren varis exercicis de gimnasia rítmica baix la direcció de la mestressa donya Angeles Gumi. Els invitats a la festa foren obsequiats amb un lunch.

Amb un escullit programa de pel·lícules d'art avui se celebraran a la Sala Reus extraordinaries sessions de cine.

El Club Gimnàstic de Tarragona avui realitzarà una excursió al Parc Samà.

Segons notícies, són en gran nombre els inscrits, entre'ls quals abunda l'element jove.

Quan la vida li era més riatllera, ha mort, a la ciutat de Valls on residia, per a seguir els seus estudis, en el col·legi dels Gabriels i a la edat de 14 anys el jove Olegari Gibert, fill del conegut fabricant de teixits de Barcelona nostre amic particular, don Olegari Gisbert.

La mort del jove Olegari ha sigut molt sentida per les nombroses relacions de que gaudeix en nostra ciutat la família Gisbert.

En aquests dolorosos moments en que la dissort ha portat a la llar del senyor Gisbert, perduda tant gran, testimoniem a tota la família la expressió de nostre més sentit pesam, i en particular als nostres amics i companys Antoni i Miquel Gisbert, del comerç d'aquesta plassa.

A la vila de Masnou s'ha constituït una associació nacionalista, titulada *Cent de Masnou*, quina inauguració oficial tindrà lloc a últims del present mes.

En les acostumades sessions de cine que's donaran avui en el saló Kursaal de Reus, s'hi projectaran, entre altres cintes, els 1 i 2 episodis de la grandiosa producció «Lucile la hija del circo», interpretada pels celebrats artistes de la «Moneda Rota».

Xorisso de Vich marca GARRIGA

és sens dubte el millor per l'excel·lent qualitat de les carns amb que està elaborat.

De venda a Reus: Roca i Ribas, Joan Malet, Joaquim Llorens, Joan Cardona, Daniel Borrull, Salvador Sedó, Antón Cañellas, Ramón Rodón, Lluís Roca.

Han sigut expulsats quatre captaires forasters i indocumentats.

Els comerciants de cerjals i farina se han queixat a l'autoritat del retràs que sofreixen els vagons de blat procedents de Navarra i de indispensable necessitat per a la fabricació de les farines destinades al consum d'aquesta regió.

Secció Oficial

Escola Municipal d'Aprenents i de Comerç

Atenent a lo previngut en el vigent Reglament perque es regeixen aquestes Escoles, se posa en coneixement dels alumnes matriculats en la mateixa, que desitgin examinar-se de les respectives assignatures, deurán sol·licitar-ho del senyor Director abans del dia 20 del present mes, amb els impresos que a l'efecte se'ls facilitarán a Secretaria.

Lo que d'ordre del senyor Director se fa públic.

Reus 4 maig de 1917.—El secretari, Ramón Pons.

Societat «El Circulo»

La Junta de Govern d'aquesta Societat, ha acordat oferir en arrendament el Teatre Circo i café anexe al mateix, per a lo que s'admeteran proposicions de contracte per al Teatre i café plegats o per a cada un d'ells per separat, fins el dia 20 de maig pròxim, en la consergeria de la Societat.

Reus 28 d'abril de 1917.—El secretari, Antoni Calbó.

ESPECTACLES

Teatre Fortuny

Tarda, a les cinc: funció benèfica organitzada pel regiment de cavalleria que guarneix aquesta plaza.—«Las Bandoleras», «El asistente del coronel» i «El Banderín de la 4.ª». El producte d'aquesta funció va destinat als Assils de Beneficencia de la localitat.

Nit: Grans sessions de cine. Preus i hores de costum.

Sala Feus

Grans sessions de cine per a avui. Preus i hores de costum.

Kursaal

Grans sessions de cine per a avui. Preus i hores de costum.

Imp. Sanjuán Germáns.—Reus

Secció Comercial

CANVIS CORRENTS
DONATS PER LA JUNTA SINDI AL DEL C. L. LEGI DE CORREIORS DE COV. DE LA PLAÇA DE REUS

EXTRANGERS

Londres go d'l.	operacions	diner
Idem x-que.	»	»
Paris ídem.	»	»
Berlin ídem.	»	»
Marsella vista.	»	»
Hamburg vista.	»	»

VALORS LOCALS

Canvi anterior de operacions	Valor nominal pessetes	Oport. clous.
440	Gas Reusense.	250
615	Industrial Harinera.	500
625	Banco de Reus de Descuentos i préstams.	500
500	Obligacions Elctra Reusense.	500
25	Companya Reusense de Tranvies, S.A.	250
200	Idem id., Serie B.	500
400	Elctra Reusense.	500
2600	Institut P. Mata.	2500
575	Institut P. Mata.	500
150	Empresa Hidrològica	369'50
520	Obligacions Manicomio Reusense.	500
	Carburos de Teruel	500
75	Pantán de Riudecanyes.	50

Gran Servei de Carruatjes

De Montroig a Reus i viceversa

SORTIDES

MONTROIG	REUS
5 i mitja	7
9 i mitja	9 i mitja
12 i mitja	15 i mitja
17 i mitja	17 i mitja

PUNTS DE PARADA:

A Montroig, Casa Sabaté.
A Reus, Carrer de Sant Joan, Guarnicioneria den Baldrich.
Dit servei començarà el 1 març de 1917

Companya Reusense de Tramvies

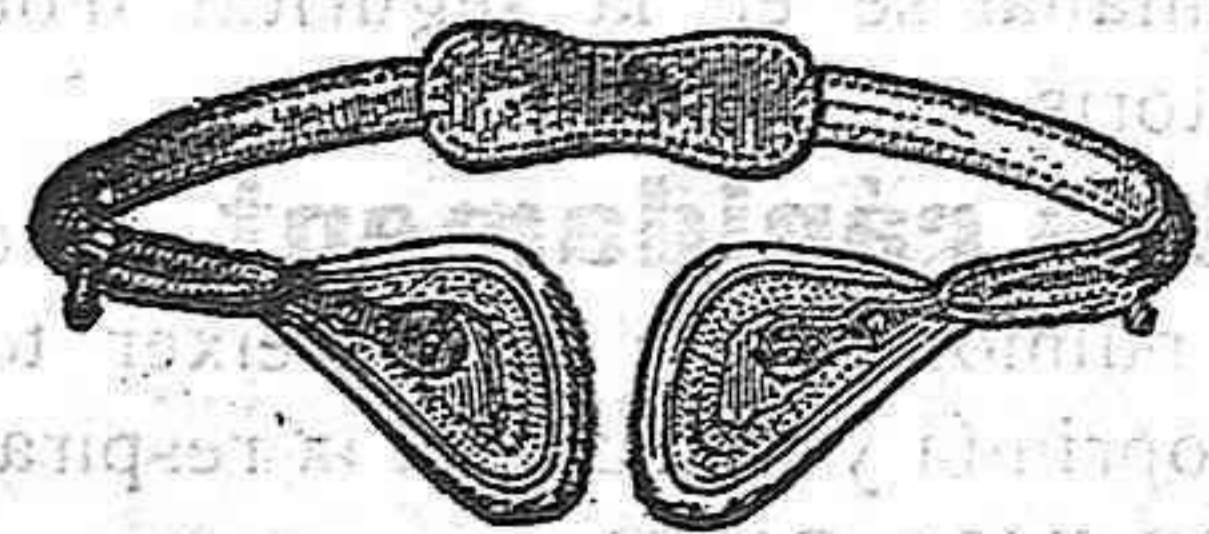
Servei de trens que regeix des del dia 1 d'Abril de 1917

Sortides de Reus (Arraval Robuster)	Sortides de Salou
Tren n.º 26 a les 7'55	Tren n.º 25 a les 9'15
> > 12 > 15'05	> > 1 > 16'00
> > 36 > 17'05	> > 35 > 18'00

En els diumenges i dies festius s'expediran bitllets d'anada i tornada a o'60 valeders per al retorn per tot el dia de sa expedició i en tots els trens.

LÍNIA DE VALENCIA

Surten de Salou per a Valencia
6'11—(fins a Benicarló)—9'18—11'15—
17'07—(fins a Benicarló)—0'02.
Arriben a Salou de Valencia
4'19—9'17—(procedent de Benicarló)—
15'45—18'38.

AVIS als trencats i al públic en general

Cansat de tolerar per més temps, les grosseries que el meu incorrecte contrincant public en la revista setmanal «Heraldo de Cataluña» des del seu primer nombre, me veig obligat a posar al descobert la petulancia que emplea dit fulano, ja que per a defensar-se no repara en emprar medis renyits amb la deceucia i la justícia.

Aquest senyor que sols ha sigut un simple dependent meu, s'esvaeix dient que portà la direcció del meu establiment per espai de 14 anys, ofenent a la veritat doncs de sobres sab ell que a casa meua no hi hagut mai altra direcció que la meua, lo que si és cert és que a causa d'una greu enfermetat que m'impossibilità estar al davant dels meus negocis un any escàs, vaig confiar al mentat subjecte la direcció del meu establiment, de quina gestió hi hauria molt que parlar.

A l'enterar-se el mentat individu de la resposta que dono al seu anuici, amb el que jo publico en els demés diaris locals, ha volgut donar una prova més de la seva incorrecció, afegint una nota final, tergiversant els fets i faltant una vegada més a l'octau manament, amb una frescura sens parió, a la que jo avantposo el més absolut despreci.

JOSEP PUJOL.—Cirurgia

Especialista en la curació de les hernies (trencats) amb 30 anys de practica entre la casa Clausolles, de Barcelona, i el meu establiment de Reus

Braguers de totes classes, lo més práctic i modern per a la curació o contenció de les hernies per cròniques i rebelds que siguin, des de 3 pessetes a 125.

Pages hipogàstriques o ventrals, tirants omoplàstics.

Gran assortit en ulleres i gafes per a miopes i vista cansada.

Bioocles teatre i campanya i tot lo concernent al ram d'òptica, cirurgia i ortopedia.

NOTA.—No equivocar aquest antic i acreditat establiment «LA CRUZ ROJA» dirigit per persona competent i amb títol professional, amb altre d'igual article que hi ha en el mateix carrer, que amb el fi de despistar a la meua clientela i per a millor aprofitar-se del credit que gaudeix casa meua, s'ha establert prop de la mateixa.

«LA CRUZ ROJA» (CASA FUNDA- MONTROLS, 18 (Al costat del fabricant de gorres 9, Isidro Pons)

Gran Café Restaurant de Salou

(SITUAT DAVANT L'ESTACIÓ DEL TRAMVIA)

Servei esmeradíssim: Coberts i a la carta: Preus econòmics

Se lloguen habitacions amb tot el confort desitjable, a preus reduïts.

Joan Massó Veciana, cuiner

Obertura el Primer de Maig

XOCOLATA GARCIA

L'absoluta puresa dels seus components acrediten que és la millor

FÀBRICA i DESPATX: carrer Castelar, 12-Reus

CAFÉS DE LES MILLORS PROCEDENCIES, TORRAT DIARIAMENT

Sidral TEIXIDÓ

NOM PATENTAT PREMIAT AMB MEDALLA D'OR

¿Voleu apagar la sed? ¿Voleu menjar a gust? ¿Voleu digerir bé?

PRENEU SIDRAL «TEIXIDÓ» REFRESCANT, APERITIU i DIGESTIU

El SIDRAL TEIXIDÓ és indispensable als estuejants, excursionistes i caçadors perque evita les infeccions purificant l'aigua.

Exigiu-lo en els Cafés, Bars i Drogueries.

Unic representant a Reus: D. GAIETA VIRGILI, Plaça de Prim, núm. 3 BARESQUELLA

AVIS IMPORTANT. Com sigui que el merescut èxit alcançat pel Sidral TEIXIDÓ ha fet sorgir explotadors que expendeixen un granulat similar enganyant així al públic, se recomana als consumidors que no's deixin sorprendre en la seva bona fe.

Tot granulat que no vagi envassat, o no se serveixi amb els aparells exclusius del laboratori del SIDRAL TEIXIDÓ son productes similars que el públic deu rebutjar per il·legítims.

EI CAS MÉS SENZILL DE TOS;

el refredat més simple; qualsevol lleugera inflamació, més que afeccions transitories constitueixen un perill serio i constant. La TISIS, BRONQUITIS CRÒNICA, l'ASMA, etc., són ben sovint el resultat de catarros mal cuidats. Les

LITINOIDES SERRA

Primera sal litínica fabricada a Espanya per a la obtenció de

riquíssima aigua de taula

Exigiu sempre el nom Litinoides Serra sobre fons blau i tindreu la garantia de que la bossa és llegítima, essent l'únic veritable remei per a prevenir i curar malalties de l'estómac, fetge, ronyons, mal de pedra, etc. Proporcionen una aigua pura, fresca, carbònica, deliciosa de gust.

Es venen en capses de 12 paquets a 1 pesseta; de 50 paquets a 3'65 pessetes; de 100 paquets a 7 pessetes,
UN PAQUET SOLT: 10 CÈNTIMS.

EL RECONSTITUENT MILLOR

és aquell que basant-se en teories científiques admeses universalment proporciona a l'organisme empobrit un immediat alivi i la reparació progressiva de les forces perdudes. La

Enofosforina Serra

agradable al paladar com la més fina de les begudes, té una acció vivificant tal que pot dir-se que REFA el cos rendit per l'anèmia; remineralitza la materia gris, aclareix la ment i retorna el bon humor.

Es indispensable per a totes aquelles persones convalescents de llargues malalties, per a combatre la vellesa prematura, enfortir al débil i vigoritzar a l'impotent.

Pastilles Serra

compostes de balsàmics, antisséptics i espectorants que tenen la facultat d'aliviar i curar tota mena de TOS i enfermetats de les vies respiratòries són el remei millor que pot recomanar-se en la seguretat d'obtenir prompts i satisfactoris resultats.

Calma la tos ràpidament, estova el pit, descarrega els pulmons i fan desaparèixer tot seguit la fatiga que oprimia y dificultava la respiració.
ES VENEN A DOS RALS CAPSA.

FARMACIA SERRA - Arraval de Santa Agna, número 80 - REUS

Nova làmpara estrangera

Làmpara Nitrógen

Dispot 1/2 Watt

Gran potencia llumínica : Consum veritat : Duració sens rival
DEMANEU-LA A TOTS ELS BONS ESTABLIMENTS D'ELECTRICITAT I A VOSTRES ELECTRICISTES

Concessionari i dipositar per a Espanya i Portugal:

Plutarc Teixidó. - Carme, 35. - Barcelona

Per a demandes, dirigir-se a la tenda de material elèctric, CARME, n.º 35 (prop de les Rambles). - BARCELONA

Representant en aquesta provincia **JOSEP BALDRICH** Carrer Sant Elies, 2, 2.ª, 1.ª - REUS

Abans de comprar cap trajo fixe-u-vos en els aparadors de la

Sastreria Queralt

La casa millor assortida de Reus

MONTEROLS, 35

SOLIDESA

La Sabaleria «Al Buen Gusto»

participa a la seva distingida clientela i al públic en general haver rebut les últimes novetats de la present temporada.

Especialitat en el calçat per a infants

No compreu sens abans visitar aquesta casa

Arraval Santa Agna, 19. - REUS

PREUS SENS COMPETENCIA

COMODITAT I ELEGANCIA

ECONOMIA

Sabó GARAGOL

El millor per a rentar roba
50 CÈNTIMS PASTILLA

DEPÓSIT: Antiga Casa Coder, Plaça de la Constitució, 16

VENDA:

MAGÍ MARTÍ, Llovera, 41
MANUEL VIDAL, plaça de la Sang, 32
ANTON PORQUERAS, Font, 1
DANIEL BARRULL, Estrella, 2
SEBASTIÀ PAMIES, Sol, 13
ANGEL OFICIAL, plaça del Rei
PERE MARTI, Raseta de Sales, 12
JO QUIM LLORENS, Plaça Castell.
TOMÁS HORTONEDA, Portal de Jesús

DECORACIÓ - MOBLES

J. MONTAGUT

Carrer de la Presó, 4 REUS

DROGUERIA

de H. MARINÉ

Plaça de Prim REUS

Fàbrica de Capses de Cartró

ENRIC VIDAL

Carrer del Galló, 4 REUS

Venda d'Espardenyes

DE TOTES CLASSES

Manuel Parisí

Carrer Jesús, REUS

L'Hidráulica Reusense

de EMILI AULÉS

Extens assortit en mosaics hidràulics
PREUS ECONÒMICS

Camí de Riudoms REUS

NON PLUS ULTRA

Trajos a preus inverossímils

La casa millor assortida en trajos per a nens

Portal de Jesús, 1. - REUS

Claudi Borrás

DENTISTA

Plaça Constitució, 13 REUS

Casa PUJOL

TRAJOS DE LLANA
DES DE 25 PESSETES

Monterols, 37 REUS

JOSEP SOLÉ

RECADER DE REUS A BARCELONA

BARCELONA
Bou de la Plaça Nova, 14
Passeig de Gracia, 62 (Colmado)
Hospital, 4 (Estanc.)

REUS
Güell i Mercader, (Hospital), 22; Cordereria
Arraval Santa Agna, 5

TINTORERIA de MANUEL CIBIACH

Se renta i tenyeix tota classe de roba. - S'utilitza el planxat elèctric.

Galanés, 7 REUS